

Raad voor de
rechtspraak

De minister van Klimaat en Groene
Groei
drs. S.Th.M. Hermans
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

datum
doorkiesnummer
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
ons kenmerk UIT
uw kenmerk WJZ / 88426279
cc De staatssecretaris Rechtsbescherming
bijlage(n)
onderwerp Advies Verzamelwet Klimaat en Groen Groei

Geachte mevrouw Hermans,

Bij ongedateerde brief met kenmerk WJZ / 88426279, op 14 oktober jl per mail ontvangen, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake de concept Verzamelwet Klimaat en Groene Groei (het 'Wetsvoorstel').

HET WETSVOORSTEL

Het Wetsvoorstel strekt tot aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), de Energiewet, de Klimaatwet, de Mijnbouwwet, de Omgevingswet, de Wet op het Klimaatfonds, de Wet milieubeheer, de Wet op de economische delicten, de Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie en de Wet windenergie op zee. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds inhoudelijke aanpassingen en anderzijds corrigerende, verduidelijkende en actualiserende aanpassingen.

De Raad heeft met name de volgende onderdelen gezien:

- De wijziging van artikel 2 van Bijlage 2 van de Awb waarin wordt voorgesteld om tegen start- en vervolvergunningen aardwarmte alleen nog beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State mogelijk is. Dat is thans rechtsbescherming in twee instanties.

Het betreft hier het herstel van een ommissie. Uit de Memorie van Toelichting (hierna: MvT) pagina 6: *"In de wijziging van de Mijnbouwwet voor de aanpassing van het vergunningsstelsel voor opsporen en winnen van aardwarmte is tevens onbedoeld niet geregeld dat tegen besluiten omtrent aardwarmtevergunningen waarop de Uitgebreide Openbare Voorbereidingsprocedure (UOV) van toepassing is, enkel beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State open staat en dat die besluiten pas in werking treden na het verstrijken van de beroepstermijn. In het oude vergunningsstelsel golden beide regels voor besluiten omtrent winningsplannen voor aardwarmte en wijzigingen daarvan die zijn voorbereid met de UOV en die regels gelden nog steeds voor winningsplannen voor delfstoffen en opslagplannen. Het is niet de bedoeling geweest die systematiek te wijzigen in het nieuwe vergunningsstelsel. Daarom wordt tevens voorgesteld dat voor alle aardwarmtebesluiten waarop de UOV van toepassing is, vast te leggen dat alleen beroep bij de Afdeling*

Raad voor de
rechtspraak

datum
kenmerk UIT
pagina 2 van 3

bestuursrechtspraak mogelijk is, en dat die besluiten pas in werking treden na het verstrijken van de beroepstermijn.”

- De herinvoering van een gedoogplicht van rechtswege voor de ontwerpfasen van werken op het gebied van infrastructuur, water, mijnbouw en energie en werken voor grenswateren als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag, door toevoeging van artikel 10.10j aan de Omgevingswet. Uit de MvT pagina 7:

“In de Belemmeringenwet Privaatrecht, die per 1 januari 2024 is vervallen, was in artikel 11 een gedoogplicht van rechtswege voor ontwerpwerkzaamheden voor deze werken opgenomen. Met deze wijziging wordt dus teruggekeerd naar die situatie.”

Door de herinvoering van de gedoogplicht van rechtswege vervalt de huidige gedoogplichtbeschikking.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

ADVIES

De Raad constateert dat de hiervoor beschreven voorgestelde wijzigingen van de Awb en de Omgevingswet een versobering van de rechtsbescherming van belanghebbenden betekent. Echter, gezien in het licht van de gegeven toelichtingen en de maatschappelijke ontwikkelingen kan de Raad zich in deze specifieke gevallen vinden in de wijzigingsvoorstellen.

WERKLAST

De Raad voorziet een niet-substantiële daling van de werklast van de Rechtspraak. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt als enige instantie bevoegd voor beroepszaken betreffende aardwarmtebesluiten die zijn voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit betekent een daling van het aantal zaken op de rechtbanken. Ook de voorgestelde gedoogplicht van rechtswege voor de ontwerpfasen van bepaalde projecten, betekent een daling van het aantal zaken op de rechtbanken. Dit betreft jaarlijks evenwel een relatief klein aantal zaken. De Raad verwacht daarom geen substantiële daling van de werklast van de Rechtspraak.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van

---

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

datum
kenmerk UIT
pagina 3 van 3

de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

|Hoogachtend,

Henk Naves
Voorzitter Raad voor de rechtspraak